

**"АГААРЫН ХӨЛГИЙГ ХУУЛЬ БУСААР БУЛААН АВАХ ҮЙЛДЛИЙГ ХОРИГЛОХ
ТУХАЙ КОНВЕНЦЫН НЭМЭЛТ ПРОТОКОЛ"-ЫГ СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ
ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ**

Нэг. Хуулийн төсөл боловсруулах үндэслэл, шаардлага

1.1. Хууль зүйн үндэслэл

Монгол Улсын Их Хурлын 2021 оны 12 дугаар тогтоолоор баталсан "Монгол Улсын Хууль тогтоомжийг 2024 он хүртэл боловсронгуй болгох үндсэн чиглэл"-ийн 124-т "Агаарын хөлгийг хууль бусаар булаан авах үйлдлийг хориглох тухай конвенцын нэмэлт Протокол"-ыг соёрхон батлах тухай хуулийн төслийг 2022 онд өргөн мэдүүлэхээр тусгасан.

Монгол Улс Гаага хотноо 1970 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдөр үйлдсэн "Агаарын хөлгийг хууль бусаар булаан авах үйлдлийг хориглох тухай конвенц"-д 1971 оны 10 дугаар сарын 08-ны өдөр нэгдэн орсон.

Агаарын хөлгийг хууль бусаар булаан авах үйлдлийг хориглох, агаарын хөлөгт хяналтаа тогтоох, түүний үр дүнг дээшлүүлэх нэмэлт заалтуудыг тусгасан "Агаарын хөлгийг хууль бусаар булаан авах үйлдлийг хориглох тухай конвенцын нэмэлт Протокол"-ыг Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсын Бээжин хотноо 2010 оны 08 дугаар сарын 30-ны өдрөөс 09 дүгээр 10-ны өдрүүдэд зохион байгуулсан Нисэхийн аюулгүй байдлын талаарх олон улсын Дипломат бага хурлаас баталсан.

Олон улсын гэрээний тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.3 дахь хэсэгт "Соёрхон баталсан олон улсын гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах шийдвэрийг Улсын Их Хурал, баталсан олон улсын гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах шийдвэрийг Засгийн газар гаргана" гэж заасны дагуу "Агаарын хөлгийг хууль бусаар булаан авах үйлдлийг хориглох тухай конвенцын нэмэлт Протокол"-ыг соёрхон батлах тухай хуулийн төслийг Улсын Их Хурлаар соёрхон батлуулна.

1.2. Практик шаардлага

Монгол Улс нь Олон улсын иргэний нисэхийн байгууллагын бүрэн эрхт гишүүний хувьд тус байгууллагын бодлого, зорилтыг дэмжих, стандарт, зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх, иргэний нисэхийг хөгжүүлэх зорилгоор олон улсын гэрээ, конвенц, протоколд тухай бүр нэгдэн орох зэргээр "оролцогч" улсын байр суурийг хадгалж, олон улсын иргэний нисэхийн үйл хэрэгт оролцоогоо нэмэгдүүлсээр ирсэн.

"Агаарын хөлгийг хууль бусаар булаан авах үйлдлийг хориглох тухай конвенцын нэмэлт Протокол" нь 2018 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс хүчин төгөлдөр

мөрдөгдөж эхэлсэн бөгөөд нийт 35 улс гарын үсэг зурж, 21 улс соёрхон баталж, 21 улс нэгдэн орж, 1 улс хүлээн зөвшөөрч, 1 улс баталсан байна.

"Агаарын хөлгийг хууль бусаар булаан авах үйлдлийг хориглох тухай конвенцын нэмэлт Протокол"-д ашиглалтад байгаа агаарын хөлгийг хууль бусаар булаан авах, хяналтаа тогтоох үйлдэл, оролдлого, хүлээлгэх хариуцлага, гэмт үйлдлийн хамрах хүрээ, харьяалал, хэлбэр, ялын байдал, төрийн байгууллагаас авах арга хэмжээ, улс орнуудын хамтын ажиллагааны зохион байгуулалт зэргийг илүү нарийвчлан тодорхойлсон бөгөөд эдгээр гэмт хэрэг үйлдэхийг завдах, хамтран оролцох, хэрэг үйлдсэний дараа тухайн этгээдэд туслалцаа үзүүлэх зэрэг олон төрлийн үйлдлийг гэмт хэрэгт багтаасан.

Монгол Улсын Засгийн газар 39 улсын Засгийн газартай Агаарын харилцааны тухай хоёр талт хэлэлцээр, Европын хамтын нийгэмлэгтэй "Агаарын харилцааны тодорхой асуудлын тухай" хэлэлцээр байгуулсны дагуу эдгээр орны 100 гаруй хот болон манай улсын 6 хот хооронд нислэг гүйцэтгэх зохицуулалт бүрдсэн бөгөөд цаашид агаарын харилцаа хурдацтайгаар өргөжин хөгжихөөр байна. Монгол Улсын агаарын зайгаар дамжин өнгөрөх өнгөрөлтийн нислэгийн тоо 2016-2019 онуудад тогтмол 10 орчим хувиар нэмэгдэж ирсэн бөгөөд 2019 онд 133,663 нислэг үйлдсэн.

Иймд "Агаарын хөлгийг хууль бусаар булаан авах үйлдлийг хориглох тухай конвенц"-ын Оролцогч улсын хувьд, түүнчлэн агаарын тээврийн салбарын хурдацтай өсөлттэй уялдуулан иргэний нисэхийн аюулгүй байдлын стандартыг олон улсын стандарт шаардлагад нийцүүлэх зорилгоор "Агаарын хөлгийг хууль бусаар булаан авах үйлдлийг хориглох тухай конвенцын нэмэлт Протокол"-ыг соёрхон батлах шаардлагатай болно.

Хоёр. Хуулийн төслийн ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээний талаар

Хуулийн төсөл нь 1 зүйлтэй байх бөгөөд "Агаарын хөлгийг хууль бусаар булаан авах үйлдлийг хориглох тухай конвенцын нэмэлт Протокол"-ыг Монгол Улсын Засгийн газрын өргөн мэдүүлснээр соёрхон батлах тухай заана.

Гурав. Хуулийн төсөл батлагдсаны дараа үүсэж болох эдийн засаг, нийгэм, хууль эрх зүйн үр дагавар, тэдгээрийг шийдвэрлэх талаар авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

Хуулийн төсөл батлагдсанаар манай улсын нийгэм, эдийн засгийн хөгжилд аливаа сөрөг үр дагавар үзүүлэхгүй, улсын төсвөөс нэмэлт зардал шаардагдахгүй бөгөөд агаарын хөлгийг хууль бусаар булаан авах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх, хариуцлага хүлээлгэх тогтолцоо бүрдэж, иргэний нисэхийн аюулгүй байдлын хангалт сайжирна.

Дөрөв. Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль болон бусад хуультай хэрхэн уялдах, түүнийг хэрэгжүүлэхэд шинээр боловсруулах, хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болсонд тооцох тухай хууль тогтоомжийн талаар

Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хуульд нийцэж байгаа бөгөөд хуулийн төсөлтэй холбогдуулан Эрүүгийн хуульд өөрчлөлт оруулах шаардлагатай байна.

---oOo---